

# Nemzetpolitikai összefoglaló

2012. 30. hét



KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI  
MINISZTERIUM  
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKÁRSÁG



NEMZETPOLITIKAI KUTATÓINTÉZET



## Kisebbségvédelem Európában nyári egyetem Piliscsabán

A magyar kormány az idén 50 millió forinttal segíti a Kárpát-medencében élő kisebbségek jogvédő szolgálatát, és támogatja az e témával foglalkozó jogászok, civil szervezetek munkáját - többek között erről beszélt a nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár múlt hétfőn Piliscsabán, a Kisebbségvédelem Európában című nyári egyetem megnyitóján. Répás Zsuzsanna elmondta: az Európai Unió tagországaiiban 40 millióan élnek 191-féle kisebbségben, és az unió emiatt is alapvető értéknek tekinti a többséget megillető jogok biztosítását számukra. Ezen követelményt a 2009-ben életbe lépett Lisszaboni Szerződésben rögzítették, amely létrehozta a jogok és értékek, a szabadság, a szolidaritás és a biztonság Európáját. A megnyitón a helyettes államtitkár elmondta, a nyári egyetem kiváló lehetőséget teremt arra, hogy a jogvédők kicseréljék tapasztalataikat.

## Répás Zsuzsanna: kiemelten kell figyelni a szórványterületek magyar nyelvű oktatására

Kiemelten kell figyelni a szórványterületek magyar nyelvű oktatására – jelentette ki Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár Budapesten szerdán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet konferenciáján. A helyettes államtitkár az Iskolválasztás a Kárpát-medencében - a beiskolázás és az óvoda-iskola átmenetek sajátosságai szórványban és többségben c. rendezvényen úgy fogalmazott: segítséget kell nyújtani a külföldi magyar szülőknek, hogy ne csak elkötelezettségből válasszák a magyar iskolákat, hanem az oktatás minősége miatt is érdemes legyen a magyar nyelvű oktatás mellett dönteni. Répás Zsuzsanna alapvető feladatnak nevezte a magyar nyelvű oktatás minél szélesebb körben való kiterjesztését és az oktatás minőségének emelését. „A cél kettős: magyarnak megmaradni és versenyképes tudást birtokolni” – mondta a helyettes államtitkár. Hangsúlyozta, hogy különös odafigyelést igényelnek a szórványterületek, azon belül is a nagyvárosi szórvány, mert az ottani iskolák nagyon fontosak a külföldi magyar elit utánpótlása szempontjából. Kántor Zoltán, a Nemzetpolitikai Kutatóintézet igazgatója arról beszélt, hogy az asszimilációs veszteségeket a magyar nyelvű oktatási intézményekbe történő beiskolázással lehet csökkenteni. Felhívta a figyelmet arra, hogy miközben a tömbben és szórványban élő magyarok más-más problémákkal néznek szembe az oktatás területén, a környező országokban a magyar gyermekek 20 százaléka a többség nyelvén oktató iskolába, óvodába kerül.



## Szeptember elseje az „Igazság napja”

Nagyszabású tiltakozást szerveznek az erdélyi magyar történelmi egyházak a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium védelmében. Az „Igazság napja” mottójú akcióra szeptember elsején kerül sor, és reményeik szerint több tízezer ember vonul majd



a sepsiszentgyörgyi iskola épülete elé, hogy tiltakozzon a buzăui bíróság döntése ellen, miszerint alapfokon visszaállamosították a református egyháznak visszaszolgáltatott ingatlant, és három év letöltendő börtönbüntetésre ítélték a restitúciós bizottság tagjait. A Romániai Református Egyház Zsinata pénteken állásfoglalást fogadott el, melyben megbotránkozásának ad hangot a kollégium ügyében született bírósági döntés miatt. „Úgy tekintjük, hogy ami jelenleg Romániában az igazságszolgáltatás terén történik, az az egyház, a magyarság és a jogállamiság elleni durva támadás, egyben az Európai Unióban élő polgárok elleni vétség is” – áll a dokumentumban. A zsinat arra kéri a Romániában létező felekezeteket, hogy közös fellépéssel követeljék a jogállamiság elvének következetes érvényesítését, a restitutio in integrum maradéktalan megvalósulását, valamint a jogsértő visszaállamosítási törekvések azonnali megszüntetését. Az iskola előtti tüntetést Sánta Imre bikfalvi református lelkész kezdeményezte, a kezdetben magányos tiltakozás már közel százfősre duzzadt. Sánta Imre és társai mindennap két órát állnak a tanintézet előtt, a lelkész zsoltárokat olvas fel. Sánta Imre eredetileg egy hónaposra tervezte az akciót, ám valószínűleg augusztusban is folytatja, hogy az egyházak által szervezett megmozdulásig fenntartsa az érdeklődést a Mikó-ügy iránt.

## Kezdetét veszi Tusványos – idén 23. alkalommal

A 23. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor kedden kezdődik, Orbán Viktor miniszterelnök hagyományos előadására a szombati napon kerül sor. A „Tusványos a világ közepe” mottójú idei esemény hivatalos megnyitóját szerdán 10 órától tartják majd a Lőrincz Csaba-sátorban, ahol Németh Zsolt, a magyar külügyminisztérium parlamenti államtitkára, Toró T. Tibor, az Erdélyi Magyar Néppárt elnöke, Jakab Attila főszervező, Albert Tibor tusnádfürdői polgármester, valamint Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes értekezik. A későbbi órákban lesz még szó a júliusi 29-ei referendumról, a magyarországi választási törvényről, valamint a Kárpát-medencei magyar felsőoktatás jövőjéről is. Ettől a naptól kezdődően pedig számtalan sátorban zajlik majd az eszmecsere, ki-ki hangulata és érdeklődési köre szerint válogathat. Csütörtökön „Magyarnak lenni jó!” címmel állampolgársági helyzetképet kaphatnak az érdeklődők, de lesz szó az önkormányzatok feladatairól, a tavalyi népszámlálás eredményeiről vagy Magyarország megítéléséről is. Pénteken az idei választások kapcsán nemzetpolitikai kerekasztalra kerül sor, de szó lesz a verespataki bányanyitásról, sajtószabadságról, illetve az arab tavaszról is.

## RMDSZ: mindenki szavazzon lelkiismerete szerint!

„A magyar emberek számára az RMDSZ azt tudja javasolni, amit a parlamenti képviselőinek: szavazzanak saját lelkiismeretük szerint!” - közölte kedden álláspontját a szövetség a Traian Bănescu leváltásával kapcsolatos július 29-i referendum kapcsán. A közlemény hangsúlyozza: az Alkotmánybíróság döntését nem szabad figyelmen kívül hagyni, ugyanakkor a népszavazáson is fontos a jelenlét, fontos, hogy éljünk állampolgári jogainkkal. A kedden közzétett álláspont szerint az RMDSZ nem kötött egyezséget sem a



kormányzó koalícióval, sem az államfőt támogató párttal. A parlamenti választásokig a szövetség ellenzéki szervezetként képviseli továbbra is az erdélyi magyar emberek érdekeit. Az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP) és a Magyar Polgári Párt (MPP) nyilatkozatait illetően a szövetség úgy véli, a két szervezet elsősorban azzal kellene foglalkozzon, hogy megtalálják a gyenge választási eredményeik magyarázatát. Mint írják, egyértelmű, hogy a helyhatósági választásokon a leadott magyar szavazatok közel 90 százalékának begyűjtése azt jelenti, hogy a magyar emberek bíznak a szövetségben, felismerik, hogy a közösségi érdekeket csak ő tudja képviselni, belátják, hogy az RMDSZ ernyője alatt mindenkinek helye van. A közlemény szerint „az RMDSZ legfontosabb célját, a magyar érdekvédelem ellátását abban az esetben lehet a leghatékonyabban képviselni, ha ott vagyunk, ahol a döntések születnek”.

## Szász Jenő: „nemzeti válogatottban” induljanak a választásokon a romániai magyar pártok

Magyar választási szövetség megalapítását javasolja a romániai magyar pártoknak a Magyar Polgári Párt (MPP) – közölte szerdán Szász Jenő pártelnök. Szerinte a „Magyarok Szövetsége” néven bejegyzendő szervezet egyfajta nemzeti „válogatottként” indulhatna ősszel a romániai parlamenti választásokon. „A válogatott azt jelenti, hogy tíz játékos közül nyolcat ad a Romániai Magyar Demokrata Szövetség (RMDSZ), egyet az MPP és egyet az Erdélyi Magyar Néppárt (EMNP), és ezt hívják a Magyarok Szövetségének” – magyarázta Szász székelyudvarhelyi sajtóértekezletén. Mint kifejtette, a júniusi önkormányzati választásokon elért eredményekből indult ki, amikor szerinte az RMDSZ 81 százalékos, az MPP 10 százalékos, míg az EMNP 9 százalékos támogatottságot szerzett az erdélyi magyarság körében, a települési önkormányzati testületre leadott szavazatok alapján. Szász Jenő hozzátette: ilyen jó helyzetben sosem lesz az RMDSZ, mert legközelebb a jobboldalban több bölcsesség lesz, és idő kérdése, hogy az MPP és az EMNP mikor fog egyfajta jobboldali koalíciót létrehozni. „Szász Jenő kósza ötleteit nem szeretném kommentálni, viszont az erdélyi magyar pártok együttműködése a hosszú távú céljaink szempontjából is fontos, ezért foglalkoztat bennünket” – nyilatkozta a Krónikának Toró T. Tibor. A parlamenti választások előtt nem konfrontációra, hanem együttműködésre van szükség, hangsúlyozta Toró, és úgy vélte, ez több szakaszban valósulhat meg, első lépésben az EMNP és az MPP között fűznék szorosabbra a szálakat, hiszen a két párt között nincsenek értékrendi különbségek. „Az EMNP a pártfúzióra is készen áll, a labda jelenleg az MPP térfelén pattog, bízunk benne, hogy a polgáriak az őszi kongresszuson meghozzák azokat a döntéseket, amelyek elhárítják az akadályt az együttműködés elől” – mondta Toró T. Tibor. Az RMDSZ-szel való együttműködésről a néppárt elnöke kifejtette, azt a legtöbb szavazatot begyűjtött erdélyi magyar pártnak kell kezdeményeznie. A párbeszédre megvan az intézmény, a 2009-ben alakult Erdélyi Magyar Egyeztető Fórumot érdemes lenne újragondolni, tartalommal feltölteni. „Szász keresi a kiutat, hogy a politikai életben maradhasson” – vélte Kovács Péter, aki jó ötletnek tartja, hogy az erdélyi magyarság válogatottal szerepeljen a politikai harcban, de megfogalmazása szerint „egyetlen



válogatottba sem hívnak játékosokat a harmadik ligából”. Kifejtette: a két frissen bejegyzett erdélyi magyar párt kudarcot vallott a helyhatósági választásokon, semmi nem utal arra, hogy erre a helyzetre egy harmadik párt, választási szövetség megalakítása lenne a megoldás. „Az összefogás az RMDSZ ernyője alatt valósulhat meg, ez az ernyő lehet, hogy kopott, helyenként becsöpög a víz, de az erdélyi magyarság 90 százalékának a támogatottságát élvezzi” – jelentette ki Kovács Péter.



## Csallóköz matricákkal a régiós identitásért

Csallóköz, Mátyusföld, Nógrád és Gömör feliratú autójelzéseket kínál az érdeklődőknek a Fontos vagy! mozgalom. „Célunk az, hogy újjáélesszük a regionális tudatot, a szülőföldhöz való kötődést” – mondta Boldoghy Olivér, a mozgalom szóvivője, aki szerint jól fogynak a matricák, két héttel megjelenésük után utánnymatást fognak kérni. A matricák többnyelvűek, az autós öntapadón a magyar és szlovák mellett a német megnevezést is tartalmazzák. A mozgalom egyik célja a vizuális kétnyelvűség kiharcolása. Boldoghy elmondása szerint hamarosan más feliratú matricák – Zoboralja, Bodroghely, Palócföld – is kaphatóak lesznek. Az autómatricák mellett hamarosan megjelennek a termékjelölő címkék is. A cél: a hazai mezőgazdasági kistermelők termékeinek reklámozása. „A Csallóköz, mint őstermelői régió veszít az erejéből, a piacot elárasztották a külföldi élelmiszerek. Ezt a trendet szeretnénk megtörni” – mondta Boldoghy, és hozzátette: azt szeretnék, hogy „ismét menő legyen csallóközi terméket vásárolni”. Kifejtette, például a magyar feliratok hiánya is arról árulkodik, hogy a csallóközi magyarok hiába vannak többségben a régióban, nincs társadalmi és üzleti súlyuk. Boldoghy szerint ez még néhány évtizede sem így volt, a Csallóköz évszázadokig gazdag régióként számított, s az itt termelt élelmiszer a jó minőséget jelentette. Szerinte tenni kell azért, hogy a csallóköziek visszakapják önbizalmukat, hitüket, s fel kell éleszteni a kötődést a régióhoz.



## Nikolic: „nem lehetnek kvázi-államok Szerbia keretein belül”

A Szerbiai Alkotmánybíróság által július 10-én a Vajdaság AT illetékességéről szóló törvény 22 szakaszát alkotmányellenesnek nyilvánító döntés július 16-án, a Hivatalos Lapban történő megjelenéssel életbe lépett. A döntés a tartomány illetékességéről szóló törvény 22 szakaszáról mondott elmarasztaló véleményt, köztük arról, amely szerint Újvidék a tartomány fővárosa, akárcsak arról, hogy Vajdaság nyithat érdekképviseleti irodát Brüsszelben. Bojan Pajtic, a tartományi kormány elnöke szerint Vajdaságban egyik párt sem akarja a tartomány kiválását Szerbiából, s a szeparatista törekvésekre vonatkozó vádak folyamatos ismételtetése sértő Vajdaság minden polgárára nézve. Pajtic a Novi Magazin hetilapnak adott interjújában azt mondta, Vajdaság elszakadását azok a politikai





erők emlegetik, amelyek már két évtizede folyamatosan bizonytalanságot, instabilitást, vizáltyt keltenek az emberek között. „A Vajdaság elszakadásával kapcsolatos bejelentésekkel azok foglalkoznak, akik nem viseltetnek jó szándékkal sem a tartomány, sem Szerbia polgárai iránt, s csak a megfélemlített polgárok szavazataira vágynak, akik jól emlékeznek még Jugoszlávia széthullásának folyamatára” – mutatott rá a tartományi kormány elnöke. A kisebbségi nemzeti tanácsok szerint az Alkotmánybíróság csökkentette a szerzett kisebbségi és emberi jogok szintjét azzal, hogy alkotmányellenesnek nyilvánította Vajdaság egyes hatásköreit. Ana Tomanová-Makanová, a tartományi parlament alelnöke, a Szlovák Nemzeti Tanács elnöke kijelentette, hogy valójában az Alkotmánybíróság szegte meg az alkotmányt, mert az alaptörvényben az áll, hogy az emberi és kisebbségi jogok elért szintjét nem lehet csökkenteni. Tomislav Nikolic szerb elnök szerint azonban aki nem tartja tiszteletben az Alkotmányt és szembehelyezkedik az alkotmánybíróság döntéseivel, annak felelnie kell ezért. „Alkotmányellenesek a Vajdaság alapokmányának hatáskörei és még szerencse, hogy az Alkotmánybíróság azonnal meghozta ezt a döntést” – véli Nikolic, aki szerint mindazon szakaszokat, amelyeket most a bíróság alkotmányellenesnek nyilvánított, már a parlamenti vita során is kifogásolták. „Nem lehetnek ‘kvázi-államok’ Szerbia keretein belül” – mondta a szerb elnök, s hozzátette: „ez most egy óriási erőpróba a Demokrata Párt (DS) számára, amelynek meg kell fékeznie vajdasági tisztségviselőit, akik az Alkotmány, egy állam alapvető jogi aktusa ellen emelik fel a hangjukat”. Eközben Dragisa Slijepcevic, az Alkotmánybíróság elnöke úgy vélekedett, hogy döntésükkel sem nem bővítették, sem nem szűkítették Vajdaság AT hatásköreit. „Amikor Vajdaságról van szó, a döntéshozatal folyamata négy hónapot vett igénybe, azt megelőzően három előkészítő ülés és két közvita volt. Ez a döntés nem határozta meg, mi a vajdasági autonómia határa. Az alkotmánybíróság sem nem bővítette, sem nem szűkítette a tartomány illetékességét, hanem, a meglévő alkotmánnyal összhangban felmérte, a törvény egyes szakaszai alkotmányellenesek-e, s ha igen, milyen mértékben” – emelte ki Slijepcevic.



## Turul-ünnepség a kárpátaljai Tiszaújlakon

A kárpátaljai magyarság vasárnap Tiszaújlakon, a Rákóczi-szabadságharc első győztes ütközetének emlékére emelt turulmadaras emlékműnél tartotta hagyományosan legnagyobb tömegrendezvényét, a Turul-ünnepséget, amelynek fő szónoka L. Simon László kulturális államtitkár volt. Az államtitkár beszédében hangsúlyozta: olyan korban élünk, amikor egyre többen törekednek arra, hogy megfosszák a magyarságot hőseitől. Olyan deheroizálási kísérlet zajlik, amelyben azt akarják elhitetni velünk, hogy nincs szükség olyan történelmi példaképekre, akiket a jövő magyar ifjúsága elé állíthatnánk - tette hozzá. Az államtitkár leszögezte: szembe kell szállni ezzel a folyamattal, hogy a jövő magyar ifjúsága olyan példaképeket láthasson maga előtt, akikre méltán lehet büszke, akiknek történelmi jelentőségű életművéből hitet, erőt és tudást meríthet. A politikus



emlékeztetett arra, hogy mivel a magyar katonák más nemzetek által is elismert hősiessége ellenére a magyaroknak kevés győztes csatát sikerült megvívniuk, ezért érdemes a nyertes ütközeteket megbecsülni. Ennek tükrében különös jelentőséggel bír a Rákóczi-szabadságharc tiszaujlaki helyszínén tartott megemlékezés, amelynek résztvevői megerősítést nyernek a nemzeti összetartozást illetően, és nem a kesergő múltba révedést viszik magukkal, hanem hasznosítják életükben a múlt sikereiből fakadó tapasztalatokat - fogalmazott. „Legyünk büszkék a magyarságunkra, de ne hivalkodjunk vele; a magyarságunk legyen része a mindennapjainknak” – mondta az államtitkár, és hozzátette: „óvni és ápolni kell az összetartozás-tudatunkat is, hiszen van mit rendbe tenni ezen a területen”. Fel kell számolni az elmúlt négy évtized kommunista diktatúrájának nemzettudatot romboló tevékenységét és a december 5-i „gyalázatos” népszavazás emlékét - fogalmazott a politikus. Kovács Miklós, a megemlékezést szervező Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség elnöke arra emlékeztetett, hogy nemrég elvették a kárpátaljai magyarok parlamenti választókerületét, ami szerinte rendkívül durva és kegyetlen lépés volt az ukrán hatalom részéről. Kiemelte: a kárpátaljai magyaroknak a történetek ellenére sem kell sajnálatni magukat, mert az passzivitáshoz, reményvesztéshez, megsemmisüléshez vezet. Nem szabad feladni a küzdelmet, és főként nem szabad a kárpátaljai magyaroknak az idén októberre kitűzött parlamenti választásokon ukrán pártokra szavazniuk - tette hozzá Kovács Miklós.

